

helsinki.kirjaamo(a)hel.fi

Viite: Kymp/HEL 2018-000604

Lausunto, asemakaavan muutosehdotus, Helsinki, Herttoniemen metroaseman korttelit, nro 12787

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta, joka koskee Herttoniemen metroaseman kortteleita (nro 12787).

Yleiskaava ja yhdyskuntarakenne

Kaavaratkaisu on ohjaavien yleiskaavojen mukainen. Kaavaehdotus esittää tehokasta rakentamista joukkoliikenteen solmukohtaan.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kaupunkikuva

Kaavan mahdollistama korkea ja tiivis rakentaminen tulee muuttamaan kaupunkikuvaa. Länsi-Herttoniemen suuntaan avautuva lamellitalo lieventää vanhalle asuinalueelle avautuvaa maisemavaikutusta. Itäväylän varteen sijoittuvat korkeammat rakennukset ja kansipihat jäsentävät kolkkoa ja suurimittakaavaista liikenneympäristöä urbaanimmaksi kaupunkitilaksi.

Ilmastovaikutukset

Kaavaratkaisun ilmastovaikutuksia ei ole arvioitu. Aineistossa ei ole myöskään mainintaa Helsingin kaupungin ilmastotavoitteista tai niiden edistämisestä. ELY-keskus katsoo, että kaava-aineistoa tulee täydentää asianmukaisella ilmastovaikutusten arvioinnilla, jossa on huomioitava ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutumisen tarpeet sekä löydettävä keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseen. Arvioinnissa tulee erityisesti huomioida ratkaisuiden pitkäikäisyys ja rakentamisen päästöjen vähentäminen.

Ilmastovaikutusten arviointi on tärkeää, sillä kaava-aineistosta jää vielä epäselväksi, onko uudisrakentaminen linjassa kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa. Ilmastovaikutusten arvioinnin avulla voidaan varmistaa, että uudisrakentamisen merkittäviä haitallisia ilmastovaikutuksia lievennetään riittävällä tavalla. On syytä vielä tarkastella kaavoituksen keinot etenkin rakentamisen päästöjen vähentämiseen ja kestävien kulkumuotojen edistämiseen.

Vaikka kaavaratkaisussa on jo huomioitu useita ilmastovaikutusten lieventämisen keinoja, kuten puurankentaminen ja pyörien liityntäpysäköinti, ei niiden tehokkuutta olla arvioitu. Helsingissä on laadittu useita asemakaavoja, joissa on kehitetty ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista tukevia kaavamääräyksiä. Näitä voi käyttää esimerkkinä tässäkin kaavassa. Kaavamääräyksiin voidaan esimerkiksi edellyttää suunnitelmallista ja mahdollisimman tehokasta massojen hyödyntämistä ja rakentamisen hiilijalanjäljelle voidaan asettaa raja.

Kaavan viimeistelyssä ja jatkosuunnittelussa on huomioitava, että suunnittelun yksityiskohdilla on todennäköisesti suhteellisen merkittäviä myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia kestävyteen. Esimerkiksi, onko kestävätkulkumuodot huomioitu myös rakentamisen aikana. Myös monia sopeutumisen kannalta keskeisiä ratkaisuja tehdään vasta jatkosuunnittelussa. Täten myös jatkosuunnittelun kaikissa vaiheissa on varmistettava, että keinot ovat riittäviä.

Meluntorjunta ja ilmanlaatu

Kaava-alue sijaitsee erittäin voimakkaan liikennemelun alueella. Melun ja heikon ilmanlaadun vuoksi alue soveltuu huonosti asumiseen.

Kaavassa on määrätty korttelin 43148 asuntojen avautumisesta korttelin sisäosan suuntaan: *"Korttelin 43148 itäreunaan sijoittuvissa rakennuksissa tulee jokaisen asunnon avautua korttelin sisäosan suuntaan ja asuinkerrosten Itäväylän puolelle tulee rakentaa umpinainen luhtikäytävä. Parvekkeet eivät saa avautua Itäväylän suuntaan."* Vaikka määräys sinänsä on hyvä, ei se alueen voimakkaiden melutasojen ja rakennusten massoittelemisen vuoksi kuitenkaan riitä varmistamaan kaikille asunnoille melutason ohjeavot (VNP 993/1992) täyttävää aukeamissuuntaa. Heikoin melutilanne on korttelin eteläisimmän rakennuksen kohdalla.

Kaavaselostuksen mukaan: *"Nykyisin käytössä olevan ohjeistuksen perusteella runkomelun osalta torjuntasuunnittelun tavoitetasona asunnoissa on syytä käyttää arvoa $L_{pr,m} 30 \text{ dB}$, koska metro kulkee suunniteltuihin asuntoihin nähdessä kannen alla, eikä avoradalla."* Kaavan valmistelussa on varmistuttava siitä, että kaavaselostuksessa mainittu runkoäänen tavoitetaso 30 dB on käytännössä mahdollista saavuttaa. Kaavaa varten tehdyssä tärinä- ja runkomeluselvityksessä on tarkasteltu enimmäistason 35 dB saavuttamista.

Kauppa

Uudenmaan ELY-keskus tuo esiin, että yli 4000 k-m^2 :n suuruinen vähittäiskaupan myymälä luokitellaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti vähittäiskaupan suuryksiköksi. Vähittäiskaupan suuryksikkö tulee lähtökohtaisesti osoittaa asemakaavassa

pääkäyttötarkoituksella KM. Myös pienempien myymälöiden toiminnallinen kokonaisuus voi muodostaa vähittäiskaupan suuryksikön.

Asian on esitelty ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen, ylitarkastaja Henrik Wager. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

UUDELY: Miia Ketonen, Veera Lyytikäinen, Anna Mikkola, Anu Schulte-Tigges

Tämä asiakirja UUELY/8502/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/8502/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 16.08.2023 10:07

Ratkaisija Wager Henrik 16.08.2023 10:30

16.8.2023

Kaupunginmuseon lausunto Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotuksesta

HEL 2018-000604 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee aluetta, joka sijaitsee nykyisen Herttoniemen metroaseman korttelissa ja sen ympäristössä Itäväylän kupeessa. Kaava-alueeseen kuuluu metroaseman korttelin lisäksi K-market Hertan tontti aukioineen sekä viereisiä liikennealueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin peruskorjaamisen ja laajentamisen sekä niiden yhteyteen suunniteltavien asuin- ja toimitilojen rakentamisen. Lisäksi kaava mahdollistaa K-market Hertan ympäristön ja liikennealueiden kehittämisen.

Tavoitteena on mahdollistaa Herttoniemen metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin korttelin kehittäminen alueen imagoa ja palvelutasoa kohentavana, entistä laadukkaampien joukkoliikennepalveluiden, kaupallisten toimitilojen ja asuntojen hybridikorttelina. Tavoitteena on, että korttelista ja sinne nousevista rakennuksista tulee Herttoniemen keskukselle kaupunkikuvallinen portti yhdessä Itäväylän toiselle puolelle rakentuneen kauppakeskus Hertsin kanssa.

Korttelikokonaisuus koostuu kaksikerroksisesta jalustasta ja eri korkuisista (10-16 kerrosta) asuintorneista sekä Hiihtomäentien reunan viisikerroksisesta asuntolamellista. Korttelin on tarkoitus kiinnittyä arkkitehtonisesti Länsi-Herttoniemen 1950-luvun rakennuksiin. Massoittelussa on pyritty pienimuotoisuuteen, katoille on suunniteltu eri muotoisia katoksia ja tekniikkatiloja, ja julkisivujen detaljointi ja vaaleat värisävyt peilaavat ympäristön rakentamista. Uusi kortteli esittäytyy nykypäivän tulkintana vanhasta Herttoniemestä.

K-market Hertan korttelissa suunnitellaan metron nykyisen sisäänkäynnin maanpäällisen osan kattamista näyttävällä paviljonkimaisella katosrakenteella, jonka alle sijoittuu metroaseman sisäänkäynnin lisäksi liiketiloja ja kulkuyhteys K-market Hertan kellariin sijoittuvaan polkupyörien liityntäparkkiin. Tavoitteena on lisäksi kehittää K-market Hertan rakennuksen viereistä aukiota Herttoniemenporttia viihtyisäksi julkiseksi ulkotilaksi.

16.8.2023

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin ajanmukaistaminen ja laajennus sekä siihen liittyvä liikenne. Alueelle on osoitettu uutta asuntorakentamista ja palveluita sekä julkista ulkotilaa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alue tulee muuttumaan kaupunkirakenteellisesti urbaanimpaan suuntaan Herttoniemen metroaseman hybridikorttelin rakentamisen myötä. Korkeat asuinrakennukset tulevat näkymään ja muodostamaan uuden maamerkin kaupunkisiluetissa. Alueelle tulee lisää liike- ja toimitiloja sekä julkisia ulkotiloja. Hertan aukio tulee muuttumaan asukkaiden yhteiseksi ulkotilaksi. Jalankulku- ja pyöräilyliikenne tulee muuttumaan sujuvammaksi alueella.

Kaupunginmuseolta ei ole pyydetty lausuntoa OAS-vaiheessa.

Herttoniemen asema on Itäkeskuksen ohella suurin itäisen esikaupunkialueen asemista ja merkittävä liityntäliikenteen vaihtoasema. Oy Kaupunkisuunnittelu Ab:n Jaakko Ylisen ja Jarmo Maunulan suunnittelema Herttoniemen metroasema oli yksi Helsingin metron ensimmäisenä avatuista asemista, joka otettiin käyttöön 1982 ja on yhä alkuperäisessä asussaan.

Aseman arkkitehtuuriin on vaikuttanut suunnittelijoiden mielikuva liikennerrakennuksen luonteesta. Värivalinnoilla on haluttu antaa asemalle kevyt, optimistinen ilme sekä luoda muistumia perinteisiin metalli- ja liikennevälinerakenteisiin.

Kaavaehdotuksen toteutumisen myötä nykyisestä asemasta ei jää mitään jäljelle.

Museo esittää, että suunnitelmassa tutkittaisiin vielä mahdollisuutta hyväksikäyttää nykyisen K-market Hertan korttelissa olevaa maanpäällistä sisäänkäyntirakennusta. Tämä toisi muuten totaalisesti muuttuvalle alueelle historiallista kerroksellisuutta, ja säilyttäisi samalla muistuman 1970- ja 1980-lukujen vaihteen metroasema-arkkitehtuurista.

Helsingin ensimmäiset metroasemat ovat tärkeä, ainutlaatuinen ja erityisen uhanlainen liikennehistoriallinen rakennustyyppi, joka tulisi pikaisesti inventoida, dokumentoida ja arvottaa kokonaisuudessaan. Tämän johdosta museo esittää rakennustyyppin kattavaa kulttuurihistoriallista inventointia.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

16.8.2023

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566

Kaupunkiympäristölautakunta
Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Lausunto
26.07.2023
705/00.02.022.0220/2023

Kymp/ HEL 2018-000604
Hankenumero 1083_6

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta Herttoniemen metroaseman korttelit (nro 12787)

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12787, Herttoniemen metroaseman korttelit. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Länsi-Herttoniemi) korttelia 43148.

Asemakaavaehdotuksen selostuksessa todetaan asemakaavan muutosehdotuksesta mm. seuraavaa:

” Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee aluetta, joka sijaitsee nykyisen Herttoniemen metroaseman korttelissa ja sen ympäristössä Itäväylän kupeessa. Kaava-alueeseen kuuluu metroaseman korttelin lisäksi K-market Hertan tontti aukioineen sekä viereisiä liikennealueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin peruskorjaamisen ja laajentamisen sekä niiden yhteyteen suunniteltavien asuin- ja toimitilojen rakentamisen. Lisäksi kaava mahdollistaa K-market Hertan ympäristön ja liikennealueiden kehittämisen. Kaavaratkaisu on tehty, koska alueen kehittämisen lähtökohdat ovat muuttuneet ja lainvoimaiset asemakaavat eivät vastaa nykytilannetta eikä alueelle asetettuja tavoitteita. Metroaseman ja siihen liittyvän joukkoliikenneterminaalin uusimisen tarve on tullut entistäkin akuutimmaksi.

Herttoniemen metroaseman korttelissa uutta asuntokerrosalaa on noin 19 050 k-m², liike- ja toimitilaa on noin 4 350 k-m² ja liikenneterminaalin odotustilojen, matkustajapalvelutilojen sekä yleisessä käytössä olevien käytävätilojen kerrosala on noin 2 350 k-m². Metroaseman korttelissa on jo rakennettu valvomorakennus, jolle on osoitettu kerrosalaa 4 000 k-m². Metroaseman korttelin pinta-ala on noin 10 250 m² ja korttelitehokkuus (ek) 2,9. Asukasmäärän lisäys on noin 480. Herttoniemenportin aukiolle osoitetaan pienimuotoista liiketilaa 120 k-m² tulevia uudisrakennuksia varten.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Olemassa olevat ja uudisrakentamista palvelevat vesihuoltolinjat sijaitsevat pääosin Hiihtomäentiellä. Nykyisen Herttoniemen metroaseman lippuhallin luoteispuolella kulkee vesijohto DN 150/200, sekavesiviemäri DN 400 ja hulevesiviemäri DN 600. Kaavaratkaisun mukaisen korttelirakentamisen myötä Hiihtomäentien katulinjaus siirtyy hieman, mikä edellyttää vesihuollon johtosiirtoja.

Johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat tulee hyväksyttävä HSY:llä. Kaavaselostuksen mukaan

vesihuollon johtosiirtojen alustava kustannusarvio on 0,4 miljoonaa euroa (alv 0 %). Kustannusarvio tarkentuu jatkosuunnittelun yhteydessä.

Korttelin 43148 liitoskohdat yleiseen vesihuoltoverkostoon sijaitsevat Hiihtomäentiellä. Mikäli kortteli jakaantuu myöhemmin useampaan tonttiin, tulee mahdollisten korttelin itäreunalla sijaitsevien tonttien liittyä Hiihtomäentiellä sijaitsevaan yleiseen vesihuoltoverkostoon naapuritonttien kautta. Tämän vuoksi kaavaan tulee lisätä määräys, jonka mukaan tonteilla on oikeus sijoittaa tonttijohtonsa viereisten tonttien alueelle.

Lisäksi kaava-alueella sijaitsee Hiihtäjätien metroasema – Saunalahti hulevesitunneli. Tunneli tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä maanalainen tunneli ja kaavamääräyksenä tulee mainita, että louhinta ja rakentaminen tunnelin läheisyydessä tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että se ei aiheuta haittaa tai vahinkoa tunnelille. Rakentamisesta hulevesitunnelin päällä ja läheisyydessä on sovittava tunnelin omistajan (Helsingin kaupunki) kanssa.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Laura Silén, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Kirkkonummen ja pääkaupunkiseudun uudet jätehuoltomääräykset ovat astuneet voimaan 1.11.2022. Herttoniemen metroaseman korttelialueen suunnitelmissa, pyydämme suunnittelijoita ystävällisesti tutustumaan uusiin jätehuoltomääräyksiin. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla [Jätehuoltomääräykset - HSY](#). Tarvittaessa lisätietoja jätehuoltomääräyksistä ja opastusta jätehuollon suunnittelussa voi kysyä HSY:n asiantuntijoilta.

Jätehuoltomääräyksiensä ohella, pyydämme huomioimaan seuraavat jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyvät seikat: Jotta tyhjennystyö olisi turvallista toteuttaa, jäteautolle tulisi varata tila, jossa kuormaaminen voidaan toteuttaa ilman muun liikenteen häiriöitä tai toisaalta niin, ettei jätteen tyhjennys estä muuta liikennettä. Suunnitelmaselostuksessa ei mainita, miten 49 neliön jätetilan jäteastiat on ajateltu tyhjennettäväksi. Pyydämme, että myös tämän jätetilan osalta huomioitaisiin jätehuoltomääräykset ja työturvallisuus.

Lisätietoja antaa palvelupäällikkö Kati Siekkinen, kati.siekkinen@hsy.fi.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tommi Fred
Toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

Electronic signature

Signed by

AKI HÄMÄLÄINEN

(Identity verified with Finnish eID)

Date and time (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna

22.08.2023 12.10.30

Signature method

Finnish eID

Verkon strateginen suunnittelu / Risto Seppänen

21.8.2023

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Kymp/ HEL 2018 - 000604

HERTTONIEMEN METROASEMAN KORTTELEIDEN ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS (NRO 12787)

Olemme tutustuneet otsikossa mainittuun asemakaavaan ja asemakaavan muutoksen selostukseen.

Kaava-alueen vierellä kulkee Helen Sähköverkko Oy 2x110 kV voimajohto. Voimajohdon tarvitsema johtokatu on 30 metriä leveä eli 15 metriä johdon keskilinjasta molemmin puolin, jolle ei saa rakentaa mitään yli 2 metriä korkeampia rakenteita ilman Helen Sähköverkon lupaa. Tämä koskee myös liikennesuunnitelmaa. Johtokadulla tulee myös noudattaa muita Helen Sähköverkon ja Helsingin kaupungin välisen johtokatu-sopimuksen ehtoja. Näillä ehdoilla varmistetaan sähköturvallisuuslain vaatimusten täytyminen. Kaavakartassa näyttäisi asuinrakennuksille varattu alue olevan hieman liian lähellä voimajohtoa eli ne tulee siirtää vähintään 15 metrin päähän nykyisen voimajohdon keskilinjasta. Lisäksi johtokadulla on merkintä, joka sallisi maanalaisten tilojen rakentamisen. Rakentaminen johtokadulla on pääsääntöisesti kielletty. Lämmitettävien tilojen rakentaminen on ehdottomasti kiellettyä.

Voimajohdot aiheuttavat ympäristöön sähkö- ja magneettikentän. Magneettikentän voimakkuus pienenee etäisyyden kasvaessa. Rakennettaessa voimajohdon vierelle voimajohtojen tasolle, on magneettikentän arvot suurempia kuin maantasolla. Johtojen korkeudella johtoalueen reunassa 15 metrin päässä johdon keskilinjasta voi poikkeuksellisissa verkon käyttö- ja kuormitusilanteissa esiintyä n. 10 mikrotieslan magneettikenttä. Normaalisissa verkon kuormitus- ja käyttöilanteissa arvo on alle 3 mikrotieslaa. Ne eivät kuitenkaan ylitä laissa mainittua 100 mikrotieslan altistusrajaa asuintiloille ylittäen kuitenkin STUK:n suositteleman 0,4 mikrotieslan altistusrajan asuintiloissa.

Lisätietoa lausunnosta antaa elinkaaripäällikkö Mika Hinkkanen p. 050 559 1684, email. mika.hinkkanen@helen.fi

Verkon strateginen suunnittelu / Risto Seppänen

21.8.2023

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole asemakaavan muutosehdotukseen muuta huomautettavaa.

HELEN SÄHKÖVERKKO Oy

Aki Hämäläinen
suunnittelupäällikkö

JAKELU

Hinkkanen Mika Kp
Hämäläinen Aki Kp
Seppänen Risto Kp
Kalle Kontula Kp
Helsingin Kaupungin kirjaamo

30.06.2023

165/10.02.03/2023
[Herttoniemen
metroaseman
asemakaavan
muutosehdotus nro
12787]

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristölautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite
Lausuntopyyntönnö 9.6.2023
Kymp/HEL 2018-000604

Lausunto Herttoniemen metroaseman asemakaavan muutosehdotukseen

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Herttoniemen metroaseman asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12787.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Markus Nevalainen
liikennesuunnittelija

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 30.6.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.